



ต้นทุนและผลตอบแทน การใช้ที่ดินทางการเกษตร

การวางแผนการใช้ที่ดินทางการเกษตร นอกจากจะต้องคำนึงถึงสภาพพื้นที่และความเหมาะสมของที่ดินในการปลูกพืชแล้ว เกษตรกรต้องสามารถประมาณการต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินมีความคุ้มค่ามากที่สุด

COST

ต้นทุนการผลิต (Cost of Production) คือ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงินที่เกษตรกรต้องเสียไปเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตทางการเกษตร เช่น ค่าวัตถุดิบ (Materials) ค่าแรงงาน (Labor) และค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead) เป็นต้น โดยต้นทุนการผลิตแบ่งตามแนวคิดได้ 2 ประเภท ดังนี้

1

ต้นทุนทางบัญชี (Accounting Cost) : ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เกษตรกรจ่ายไปเป็นตัวเงินและได้ลงบันทึกรายการทางบัญชีไว้ เรียกว่า ต้นทุนชัดแจ้ง (Explicit Cost)

2

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economics Cost) : ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการผลิตไม่ว่าจะมีการจ่ายจริงเป็นตัวเงินหรือไม่ก็ตาม เป็นต้นทุนรวมที่เกิดขึ้นทั้งต้นทุนชัดแจ้งและต้นทุนไม่ชัดแจ้ง (Explicit Cost + Implicit Cost) ซึ่งต้นทุนไม่ชัดแจ้ง (Implicit Cost) หรือ ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) คือ ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายจริงเป็นตัวเงินแต่จัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการผลิต เช่น เกษตรกรใช้ที่ดินและแรงงานของตัวเองมาใช้ในการผลิต โดยไม่ได้จ่ายค่าเช่าและค่าจ้างให้กับตัวเอง ซึ่งก็คือค่าเสียโอกาสนั่นเอง

BENEFIT

ผลตอบแทนการผลิต (Return on Production) คือ มูลค่าหรือรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต แต่การวางแผนการผลิตนั้นต้องพิจารณาจากผลตอบแทนสุทธิ โดยนำมูลค่าหรือรายได้จากผลผลิตหักด้วยต้นทุนการผลิต สำหรับต้นทุนการผลิตที่เลือกใช้ในการประมาณการควรเป็นต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ ถึงแม้ว่าผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับจะน้อยกว่าการใช้ต้นทุนทางบัญชี แต่ผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับจะแสดงถึงผลตอบแทนที่แท้จริงจากการใช้ปัจจัยการผลิต

รายได้หรือ
มูลค่าผลผลิต



ต้นทุนทางบัญชี



ผลตอบแทนเงินสด หรือ
ผลตอบแทนทางบัญชี

รายได้หรือ
มูลค่าผลผลิต



ต้นทุนทาง
เศรษฐศาสตร์



ผลตอบแทนเหนือต้นทุน
ทั้งหมด หรือผลตอบแทน
ทางเศรษฐศาสตร์